

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK ve TASARIM FAKÜLTESİ
KİDR DEĞERLENDİRME RAPORU 2021

Çanakkale, 12 Ocak 2023

İÇİNDEKİLER

Birim İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Uygunluk Bildirimi	3
Giriş ve Kapsam	4
Birim İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Değerlendirme Raporu	5
Birim İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Değerlendirme Raporu Kontrol Listesi	7
Sonuç ve Değerlendirme	14

BİRİM İÇ DEĞERLENDİRME (KİDR) RAPORU UYGUNLUK BİLDİRİMİ

Birimimiz Kalite Güvence Komisyonu tarafından hazırlanan 2021 Yılı Birim İç Değerlendirme (KİDR) Raporu, Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurum İç Değerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu 3.0'a uygun olarak hazırlanmıştır.

Prof. Dr. Tülay CENGİZ TAŞLI

(Dekan)

12.01.2023

İmza

2021 EĞİTİM- ÖĞRETİM YILI (1 OCAK- 31 ARALIK 2021)
MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ
KİDR-2021 DEĞERLENDİRME RAPORU

GİRİŞ ve KAPSAM

2021 Eğitim-Öğretim Dönemini kapsayan ve Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Kalite Güvence Alt Komisyonu tarafından hazırlanan KİDR-2021 Değerlendirilmiş ve ilgili kriterler üzerinden rapor haline getirilmiştir. Değerlendirme raporunda fakülte ve bölümlerin iyileştirilmesine yönelik önlemlerin neler olduğu aktarılmaya çalışılmıştır.

Fakültede eğitim-öğretim faaliyetleri iki lisans, iki yüksek lisans ve bir doktora programı ile sürdürülmektedir. Peyzaj Mimarlığı en uzun süredir eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren lisans programdır (2000 yılından itibaren). Peyzaj Mimarlığı YL (Tezli) programı da 2001 yılından itibaren eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamıştır. Peyzaj Mimarlığı Doktora programı ise 2015 yılından itibaren faaliyetlerine başlamış olup en yeni programlar ise Gayrimenkul Geliştirme YL (2017 yılında faaliyetlerine başlamıştır) ve Şehir ve Bölge Planlama Lisans Programlarıdır (2018 yılında eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamıştır).

Rapor dönemi olan 2021 yılı içinde henüz Şehir ve Bölge Planlama Lisans programı mezun vermemiştir. Diğer programlar mezun vermiş ve mezunlarla ilgili çalışmalarına başlayabilmiştir.

Gerek programlar özelinde gerekse fakülte faaliyetleri, olanakları ve diğer konular üzerinde değerlendirmeler KİDR de gerekçeleri ve kanıtları ile birlikte sunulmuştur. Bu değerlendirmeler ışığında KİDR-2021'in değerlendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda KİDR Değerlendirme Raporu Kontrol Listesinin yer aldığı tabloda tespit edilen sonuçlar çerçevesinde iyileştirme / önlem önerileri de SONUÇ Bölümünde verilmeye çalışılmıştır.

Birim İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Değerlendirme Raporu Kontrol Listesi

Değerlendirme Başlığı	Karar	Açıklama *
<p>Birim İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Formatı:</p> <p>KİDR Raporu hazırlanırken ÇOMÜ Stratejik Planı 2021-2025, Birim Stratejik Planı 2021-2025, birimdeki programların ÖDR raporları ve ÇOMÜ 2021 KİDR dikkate alınmalıdır. Raporunda Kalite Güvence, Eğitim-Öğretim, Araştırma-Geliştirme, Toplumsal Katkı, Yönetim Sistemi ana başlık ve ölçütleri mutlaka yer almalıdır. Eski raporlar güncellenmelidir.</p> <p>YÖKAK Dereceli Değerlendirme Anahtarı kullanılması biliniyor mu?</p> <p>Rapor olgunluk düzeyi belirlenirken ÇOMÜ 2021 KİDR raporuna uygun olgunluk ölçütleri belirtecek biçimde yazılmış mı?</p> <p>2021 Birim İç Değerlendirme Raporu (1 Ocak-31 Aralık) 2021 dönemini kapsamalı ve en geç 2022 yılı ilk 8 ayı içerisinde hazırlanmış olmalıdır.</p> <p>Birim Kalite Güvence Komisyonu tarafından hazırlanan Birim İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Eylül ayından önce ilgili birim yönetimine eksiksiz teslim edilmiş olmalıdır.</p> <p>Rapordaki bilgiler Üniversitemizin güncel bilgilerle uyumlu olmalıdır.</p> <p>Her ana ölçüt için en az bir her alt ölçüt için en az iki kanıt yüklenmiş olmalıdır.</p> <p>Kanıtlar alakasız başlık ve ölçütlerde kullanılmamalıdır.</p> <p>Aynı kanıt farklı ölçüt ve başlıklarda gereksiz yere birden çok kez kullanılmalıdır.</p> <p>Farklı ana ve alt ölçütlerde o ölçüt ve başlıklar ile ilgili alakasız kanıtlar verilmemelidir.</p> <p>KİDR A4 kâğıda basılabilecek şekilde PDF formatında hazırlanmalı ve KİDR Değerlendirme Raporu ile birlikte Üniversitemiz Kalite Güvence Komisyonuna ÜBYS üzerinden elektronik ortamda gönderilmelidir.</p>	<p>☒ Uygun</p> <p>☐ Eksik</p> <p>☐ Uygun Değil</p>	
<p>Birim İç Değerlendirme (KİDR) Raporunun şeklen, nitelik ve içerik orak tutarlılığı</p>	<p>☒ Uygun</p> <p>☐ Kısmen Uygun</p> <p>☐ Uygun Değil</p>	

- Eksik veya Uygun Değil ise açıklama bölümünü ilgili yönetim ve kalite güvence komisyonuna geribildirim formatında doldurunuz gerekçe talep ediniz.

Birim İç Değerlendirme Raporu (KİDR) Değerlendirme Raporu

Kontrol Listesi

1. Birim Organizasyon Őeması, 2021-2025 Stratejik Planı, Stratejik Plan Performans Göstergeleri ve Değerlendirme Anketleri, Birim SWOT Analizi, Birim PUKÖ Döngüsü, birimdeki programların hazırladığı Program Stratejik Planları, birimdeki programların hazırladığı ÖDR Raporları, Birim ÖDR Değerlendirme Raporları, Birim Görev Tanımı, Birim Personel Görev Tanımları, Birim İş Akış Őemaları, Birim Kamu Hizmet Standartları Tablosu, Birim İç Kontrol Standartları Eylem Planları birim Kalite Güvence Komisyonu'nun hazırladığı KİDR raporunda kanıt olarak yer almış mı?

Var Yok Eksik Uygun Değil

2. Birim Organizasyon Őeması, Birim Görev Tanımı, Birim Personel Görev Tanımları, Birim İş Akış Őemaları, Birim Kamu Hizmet Standartları Tablosu, Birim İç Kontrol Standartları Eylem Planları ilgili birim sekreteri tarafından ÇOMÜ Kalite Güvence Ofisi standartlarına uygun biçimde hazırlanmış ve bu dokümanların güncelliği kontrol edilmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

3. Birim 2021-2025 Stratejik Plan Performans Göstergeleri Tablosu KİDR raporunda yer almakta mı?

Var Yok Eksik Uygun Değil

4. Birim 2021-2025 Stratejik Plan Performans Göstergeleri tablosunda 2021 yılına ait veriler ile 2021 ile 2025 yılları arası hedefler tabloda yer almakta mı?

Var Yok Eksik Uygun Değil

5. İlgili yıla ait birim stratejik plan hedefleri tutturulmuş mu? Tutturulan hedeflere yönelik kanıtlar sunulmuş mu? Tutturulmayan hedeflerle ilgili gerekçeler aktarılmış mı?

Var Yok Eksik Uygun Değil

6. İlgili yıl birimdeki öğrencilere oryantasyon programı gerçekleştirilmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

7. Öğrencilere, akademik ve idari personele zaman zaman iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili eğitimler verilmekte mi?
 Var Yok Eksik Uygun Değil
8. İlgili yıl en az bir defa mezun öğrencilerle bir etkinlik gerçekleştirilmiş mi?
 Var Yok Eksik Uygun Değil
9. İlgili yıl en az bir defa iç ve bir defa dış paydaş toplantısı gerçekleştirilmiş mi?
 Var Yok Eksik Uygun Değil
10. Birimde yeni göreve başlayan akademik ve idari personele yönelik oryantasyon gerçekleştirilmekte mi?
 Var Yok Eksik Uygun Değil
11. Birimde iç-dış paydaş değerlendirme anketleri gerçekleştirilmekte mi?
 Var Yok Eksik Uygun Değil
12. Birimdeki programlar ÖDR raporlarını yıllık olarak hazırlamakta mı? Hazırlanan rapor sayısı KİDR’de belirtilmiş raporlar kanıt olarak eklenmiş mi?
 Var Yok Eksik Uygun Değil
13. İlgili yıl Birim PUKÖ döngüsünü işletmek ve kapatmak doğrultusunda birimdeki programların ÖDR raporları ÖDR Değerlendirme Raporları ile kontrol edilmiş mi?
 Var Yok Eksik Uygun Değil
14. 31. Madde ders görevlendirmeleriyle ilgili tanımlı süreçler var mı birim web sitesinde yayınlanmış mı?
 Var Yok Eksik Uygun Değil
15. Yemekhane, güvenlik vb. destek hizmetlerinin takibi yapıldığına dair kanıtlar var mı? Bu destek hizmetleriyle ilgili süreçler tanımlı, kontrol edilebilir ve önlem alınabilir durum da mı?
 Var Yok Eksik Uygun Değil

16. Birim Yönetimi programlar için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek mali kaynak desteğinin üst yönetim tarafından sağlanması için çabalıyor ve yetmediği yerde sponsor, ikili iş birliği, protokol, BAP, TÜBİTAK vb. tekniklerle bu kaynakların geliştirilmesini sağlıyor mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

17. Birim akademik personelinin ilgili yıla ait her tür proje, her tür yurt içi yurt dışı yayın sayısı, atıf sayısı, SCI yayın ve atıf sayısı verilmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

18. Birimdeki akademik personelin doktora yapması sağlanıyor mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

19. Birimdeki akademik personelin uzaktan eğitim, eğiticinin eğitimi, araştırma yöntemleri ve istatistiksel analiz eğitimleri alması sağlanıyor mu? Eğer sağlanıyorsa bu eğitimleri alan personelin sayısı rapor da verilmiş mi? Sağlanmıyorsa gerekçeleri rapora eklenmiş mi? (Bkz Kanıt olarak SEM, ÇOMÜZEM, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Proje Koordinasyon Merkezi, ÇOBİLTUM web sayfaları)

Var Yok Eksik Uygun Değil

20. Birim yönetimi program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekliyor mu? Birimdeki programların Bologna AKTS Eğitim Bilgi Paketi doluluk oranları ile birimdeki programların program amaçlarına ulaştığı, program çıktılarında ulaşıldığı öğrenme çıktıları ve program çıktıları ilişkisi yılda en az bir defa kontrol ediliyor mu? Birim yönetimi, birim kalite güvence komisyonu ve Birim Bologna koordinatörlüğü bu konuda aktif çalışıyor mu kanıtları mevcut mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

21. Birim Öğrenci Yaşam Kariyer ve Mezun İlişkileri Koordinatörlüğü aktif çalışıyor mu kanıtları sunulmuş mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

22. Öğretim elemanlarının eğitim, araştırma ve akademik danışmanlık faaliyetlerini yeterli düzeyde gerçekleştirebileceği altyapı ve olanaklar sağlanmış mı?

Var Yok Eksik Uygun Değil

23. Gereksinimleri doğrultusunda, dezavantajlı bireylerin altyapı, donanım ve olanaklara erişimlerini sağlayacak düzenlemeler yapılıyor mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

24. Öğrencilerin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif gereksinimlerini karşılayan ve bu yöndeki gelişimlerini destekleyen ortam yaratılıyor mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

25. Kütüphane ve internet ya da diğer elektronik ortamlar üzerinden bilgiye erişim olanakları birim web sitesinde sunulmuş mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

26. Büyük ve küçük gruplarla yapılan eğitim-öğretim etkinlikleri için sınıflar, amfiler, laboratuvarlar ve diğer donanım, eğitim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için yeterli mi yeterli olması için gerekli bakım, onarım yatırım çalışmalarının yapılması doğrultusunda birim çalışmalar yürütüyor mu kanıtları yüklenmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

27. Ölçütlerin Üniversitemizde işletildiğine yönelik Üniversitemiz yönetmelik ve yönergeleri kanıt olarak sunulmuş mu? (Bkz. Kanıt olarak ÇOMÜ Mevzuat Bilgi Sistemi, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı vb. web sayfaları)

Var Yok Eksik Uygun Değil

28. Kurum ve birim stratejik planı ile KİDR raporu hakkında birim personeli bilgi sahibi mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

29. Eğitim programı amaçları, iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla (3-5 yıl) güncelleniyor mu? Seçmeli ders ve öğretim planı değişikliklerinin iç ve dış paydaş görüşleri alınarak yapıldığına dair kanıtlar sunulmuş mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

30. Program çıktıları, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ), varsa ilgili alanın yeterlilikleri ve Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (ÇEP) ile uyumlu bilgi, beceri ve yetkinlikler ile endüstri 4.0 yeterliliklerini ve Üniversitemiz 2021-2025 Stratejik Planını kapsayacak şekilde mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

31. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan gösterge(ler) izlenmeli, bunların yıllara göre gelişimi/değişimi değerlendiriliyor ve bu değerlendirmeler iç ve dış paydaşlar ile paylaşılıyor olmalıdır. Merkezi Yerleştirme Sınavı verileri, YÖK, YÖK Atlası, ÖSYM verileri temelinde göstergelerin (programın kaçınıcı sırada tercih edildiği, taban puanı, sıralaması, doluluk oranı vb.) değerlendirildiğini ve en az son beş yıllık değişimin izlendiğini ve paylaşıldığını gösteren belgelerin bulunması durumuna yönelik kanıtlar KİDR de verilmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

32. Öğrencilerin hak, görev ve sorumluluklarını tanımlayan belgeler birim web sayfasında mevcut mu? Birim ve program web sayfaları kanıt olarak verilebilir.

Var Yok Eksik Uygun Değil

33. Uluslararasılaşma ile ilgili ÇOMÜ Dış İlişkiler Koordinatörlüğü verileri ve web sayfası kanıt olarak gösterilmiş mi? Birim uluslararasılaşma konusunda ayrıca aktif çalışıyor mu kanıtları sunulmuş mu? Değişim olanakları konusunda duyurular yapılıyor mu kanıtları var mı?

Var Yok Eksik Uygun Değil

34. Öğrencilerin eğitsel, mesleki ve kişisel-sosyal gelişimlerini destekleyen faaliyetler kanıt olarak yüklenmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

35. Öğrencilerle iletişim sağlayan yüz yüze ya da elektronik haberleşme yöntemlerinin kullanıldığını, kurumsallaştırıldığını ve sürekliliğinin sağlandığını gösteren belgelerin bulunması durumu.

Var Yok Eksik Uygun Değil

36. Öğrencilerin mezuniyetlerine karar vermek ve programın gerektirdiği tüm koşulları yerine getirdiklerini belirlemek için kullanılan kriterleri ve bu kriterlerin güvenilir olduğunu gösteren belgelerin bulunması durumu.

Var Yok Eksik Uygun Değil

37. Öğretim kadrosu iş yükü aktarılmış mı? Öğretim elemanı atama ve yükseltmelerinde fırsat eşitliği sağlayan ve akademik liyakati gözeten yöntem ve ölçütler bulunuyor mu? Yürütüldüğü birimde son beş yılda yapılan atama ve yükseltme süreçlerinde kurumun atama ve yükseltme yöntem ve ölçütlerinin nasıl kullanıldığına dair kanıtlar yüklenmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

38. Birim gereksinimlerini karşılayacak akademik, idari, teknik ve destek personeli ile kurumsal hizmetler yeterli düzeyde sağlanıyor mu personel ihtiyaçları tablosu gerekçeleriyle birlikte eklenmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

39. Birimde öğrencilere yönelik teknik gezi-gözlem, staj anlaşmaları, 3+1 & 7+1 vb. karşılayan kurumsal hizmetlerin var ise kanıtları yüklenmiş mi?

Var Yok Eksik Uygun Değil

40. Birim akademik personeli ve öğrencileriyle birlikte planlı bir şekilde bütçeli bütçesiz toplumsal katkı faaliyetleri, sosyal sorumluluk projeleri, faaliyetleri ve etkinlikleri gerçekleştiriyor mu bu etkinlik ve projelerin yıllık sayıları KİDR raporunda verilmiş ve örnek kanıtlar sunulmuş mu?

Var Yok Eksik Uygun Değil

41. Teknopark da şirketi olan ve Araştırma Merkezi Müdürü olan personel sayısı ve bu merkezlerin listesi raporda sunulmuş mu ?

Var Yok Eksik Uygun Değil

42. Öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışmanlık faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarına yönelik Üniversitemiz Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik biriminden katkı alınmaktadır?

Var Yok Eksik Uygun Değil

SONUÇ		
BİRİM KİDR GENEL DEĞERLENDİRME	GENEL YORUM VE ÖNERİLER	GEREKÇE
☐ Uygun ☒ Kısmen Uygun ☐ Uygun Değil	<p>Fakülteye bağlı ilgili programların özellikle altyapı ve mali kaynaklar açısından önemli eksiklikleri olduğu değerlendirilmektedir. Aynı zamanda mekânsal sorunların da programların sağlıklı yürütülmesi önünde önemli bir engel teşkil ettiği değerlendirilmektedir. Bazı programların henüz mezun vermemiş olması ve yeni eğitim-öğretim faaliyetlerine başlaması, öğretim elemanı kadrolarının henüz yeni gelişmekte olması da önemli olarak değerlendirilmektedir. Programların oturmuş eğitim-öğretim modelleri ise gelişen, değişen, dönüşen teknik, ekonomik, bilimsel ve sosyal çevreler içerisinde kendisini geliştirme potansiyeline sahip görünmektedir. Altyapı, öğretim elemanı eksiklikleri, mekânsal eksiklikler tamamlandığı takdirde daha başarılı çalışmalar yürütülebileceği değerlendirilmektedir.</p> <p>Akademik ve öğrenci değişim programlarının daha etkin kullanımı ve geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Birimlerin birleri ile ve hem iç paydaş hem de dış paydaşları ile disiplinler arası çalışmalara motive edilmesi faydalı olacaktır.</p>	<p>Altyapı ve mekân olanaklarının artırılması kurumun dönüşüm kapasitesini de artıracaktır. Aynı şekilde akademik ve idari kadronun da nitelik ve sayı olarak geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.</p> <p>Bu amaç ve hedeflere ulaşılmasında fakültenin mekânsal ihtiyaçlarının tamamlanması gerektiğinin aciliyeti görülmektedir.</p> <p>Özellikle akademik personelin daha nitelikli ve çeşitli bilimsel ürünler ortaya çıkarmasının teşvik edilmesi için bu yönde toplantıların yapılması hedeflenebilir. Birimler arası ve disiplinler arası çalışmaların güçlendirilmesi gerekir.</p> <p>Personelin ihtiyaç duyduğu bilgi yönetim sistemine erişim imkânı sağlayacak donanım ve altyapının güçlendirilmesi ve eksikliklerin tamamlanması gerekmektedir.</p> <p>Bilgi güvenliği ve Siber güvenlik konularında idari ve akademik personele yönelik eğitimler verilmesi faydalı olacaktır.</p> <p>Finansal kaynak çeşitliliğinin artırılmasına ve mevcut kaynakların etkin olarak kullanılmasına yönelik personeli motive edici eğitimler verilmesinde fayda olacaktır.</p> <p>Geri bildirimlerin program genelinde alınması yanında ders bazında da alınması hem derslerin geliştirilmesi hem de akademik personelin kendisini geliştirmesi açısından faydalı olacaktır.</p> <p>Daha çok ve çeşitli akademik kurum ile ilişki ve iş birliği sağlanmasında fayda bulunmaktadır. Akademik ve öğrenci değişim programlarının daha aktif kullanılmasına yönelik hem akademik personeli hem de öğrencileri motive edici çalışmalara önem verilmelidir.</p> <p>Kaynakların artırılmasına yönelik üniversite içi ve dışı alternatiflerin oluşturulması ve birime destek verebilmesi önemli görülmektedir. Bu yönde çalışmaların çok olumlu sonuçları olacağı değerlendirilmektedir.</p>

		<p>Birimin ihtiyaçlarını karşılayabilecek altyapı ve donanıma sahip mekânsal ihtiyaçlar bulunmaktadır. Bu ihtiyaçların giderilmesi için esaslı projelendirme ve inşaa faaliyetlerine aciliyetle ihtiyaç duyulmaktadır. Değerlendirilmesi yapılan birçok başlıkta ortaya çıkan eksiklik, yetersizlik ve geliştirilme ihtiyaçlarının altında yatan temel faktör mekânsal sorunlar olarak da ifade edilebilir.</p> <p>Gerek aktif halde eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren birimlerin gerekse henüz eğitime başlayamamış birimlerin öğretim elemanı sayısı ve çeşitliliğini artırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretim üyesi yanında yardımcı öğretim elemanlarına (araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi gibi) da ihtiyaç aciliyet göstermektedir.</p> <p>Özellikle değişim programlarının desteklenmesi ve aktif kullanımının sağlanması gerekir. Bunun için de iç ve dış kaynakların geliştirilmesi ve güçlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.</p>
--	--	--